

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Кафедра гуманітарних дисциплін та соціальної роботи

Гуманітарні аспекти формування особистості

Матеріали
VII Всеукраїнської наукової Інтернет-конференції
від 29 травня 2019 р.

Львів – 2019

УДК 316.4.05: 009. 37.032

Г 93

“Гуманітарні аспекти формування особистості”

(V ;2019 ; Львів)

Матеріали VII Всеукраїнської наукової Інтернет-конференції “Гуманітарні аспекти формування особистості”, 29 травня 2019 р.; [за заг. ред.: Нагірняка М.Я.]. – Львів : ЛДУ БЖД, 2019. – 151 с.

Рецензенти:

Кашуба М.В., доктор філософських наук, професор
Сухий О.М., доктор історичних наук, професор
Шуневиц Б.І., доктор педагогічних наук, професор

Відповідальний редактор: Нагірняк М.Я., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін та соціальної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

До збірника увійшли статті, підготовлені учасниками VII Всеукраїнської наукової Інтернет-конференції “Гуманітарні аспекти формування особистості”. Розглянуто дискусійні питання з проблем викладання гуманітарних наук у навчальних закладах технічного спрямування, методологічні засади діяльності науково-педагогічних працівників на сучасному етапі розвитку суспільства, проаналізовано їх вплив на становлення світоглядних позицій молоді людини, висвітлено мовний, психологічний, педагогічний, правовий, політичний, екологічний, етичний та естетичний аспекти підготовки фахівця ризиконебезпечних професій, досліджено роль християнської церкви у формуванні особистості.

Подано матеріали, які пропонуються читачеві та сприятимуть створенню умов для формування складових професійної компетентності і дадуть змогу формувати адекватну модель діяльності майбутнього спеціаліста

Для науковців викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх, хто цікавиться теоретичними та практичними проблемами гуманітарної сфери в Україні та світі.

Тексти надруковано в авторській редакції. За точність наведених фактів і даних відповідальність несуть автори опублікованих статей.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту

Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

(Протокол № від « » травня 2019 р.)

© Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2019

© Кафедра гуманітарних дисциплін та соціальної роботи, 2019

© Нагірняк М.Я. 2019

Логвиненко В. Етнічна толерантність в соціальній роботі.....	113
Лоза А. Особистісна готовність та орієнтири студентської молоді щодо підприємницької діяльності.....	118
Мачинська Н. Стрес у професійній діяльності керівника.....	124
Трусевич О. Актуальні проблеми підготовки педагогічних працівників, як «фахівців соціальної сфери».....	130
Ярицька Л., Балицька В. Проблема радіоактивних відходів у сучасному світі.....	136
Відомості про авторів.....	145

Список використаних джерел

1. Василюха О. В. Етнічна толерантність: концептуалізація поняття / О. В. Василюха // Вісник Одеського національного університету. Соціологія і політичні науки. – 2016. - Т. 21, Вип. 3. – С. 82-88. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_sip_2016_21_3_10.
2. Декларация принципів терпимости Утверждена резолюцией 5.61 Генеральной конференции ЮНЕСКО от 16 ноября 1995 года // [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_503 – Назва з екрана.
3. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://uazakon.com/document>. – Назва з екрана.
4. Пірен М. І. Толерантність – дієвий чинник злагоди та консолідації в сучасному українському суспільстві / М. І. Пірен // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. - 2015. - № 2. - С. 51-56.
5. Пірен М. І. Толерантність – моральний феномен епохи відкритих суспільств / М. І. Пірен // Габітус. – 2016. – Вип. 1. – С. 73-79.
6. Семенів Н. М. Теоретико-методологічні аспекти етнічної толерантності в контексті міжетнічної взаємодії / Н. М. Семенів // Проблеми сучасної психології. – 2016. – Вип. 34. – С. 494-503. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl_2016_34_39

УДК 316.334.2

Андрій ЛОЗА

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

ОСОБИСТІСНА ГОТОВНІСТЬ ТА ОРІЄНТИРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЩОДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Формування ринкового середовища невіддільне від аналізу явищ і феноменів, від яких залежатиме економічний поступ. Серед феноменів і чинників, здатних впливати на економічний розвиток країни, особливе місце належить підприємництву. Сьогодні ми є свідками відродження

традицій підприємницької діяльності, які так ретельно намагалися знищити впродовж радянської доби та й подекуди за часів незалежної української держави. На жаль, цей процес є дуже повільним і болісним, і його результати стануть відчутні ще не скоро, але головним у кожній справі є початок. Бракує досвіду, уміння, які здобуваються на практиці. Сьогоднішні підприємці - це переважно люди, що отримали різну освіту, належать до різних прошарків суспільства, але притаманним для них є намагання, незважаючи на труднощі і перешкоди, сприяти становленню і розвитку молодого українського бізнесу.

Проблемам соціоекономічного дослідження реальних виявів підприємницької активності присвячені дослідження Р. Сведберга, Є. Суїменко, М. Лукашевича, В. Радаєва, С. Злупка, Т. Єфременко, А. Яценко та ін. Основи інституційного регулювання підприємництва і підприємницької активності за умов суспільної трансформації розглянуті в працях С. Макеєва, Ю. Чернецького, І. Прибиткової, О. Гілїона, О. Іващенко та ін. Сучасні тенденції в управлінні та менеджменті підприємницької активності представлені в роботах Л. Хижняк, А. Хоронжого, В. Буреги, Б. Нагорного та ін.

Підприємництво є невід'ємним елементом ринкової економіки. Сьогодні воно розглядається як невід'ємний елемент економічного зростання і як умова становлення і росту економіки країни. Розвиток підприємництва в Україні поки, що не вражає своїми темпами та масштабами. Після позбавлення від тоталітарної залежності, залишилось певне упереджене ставлення до підприємців, недовіра, наявність деяких стереотипів щодо різних проявів підприємництва. Молодь повинна більшою частиною залучатися до підприємництва, до започаткування власної справи. Заняття підприємництвом розкриває багато потенційних можливостей людини зокрема творчих, але розкриття цих потенцій залежить від оточуючих умов.

Для збору первинної інформації було використано метод групового (аудиторного) анкетування. Такий різновид опитування забезпечує практично стовідсоткове повернення анкет, дає можливість респондентам отримати додаткове індивідуальне консультування щодо техніки заповнення, дозволяє анкетеріві, збираючи опитувальники, проконтролювати якість їх заповнення. Нами було опитано 600 випускників львівських вузів. Час реалізації дослідження: 10.05.18 – 21.05.18.

Як показали результати дослідження, переважна більшість опитаних випускників задоволені вибором своєї професії (74,33%).

Також, 78,33% опитаних вважають, що вони зможуть застосувати свої знання на практиці після закінчення вузу. 45,67% молодих людей готові до започаткування власної справи, 34,67% ще не зовсім готові до такого важливого кроку, 17,67% взагалі неготові до цього.

Серед тих, що не готові до підприємницької діяльності, 20,33% опитаних основною причиною називають власну недостатню професійну підготовленість, 18,67% відчувають брак знань щодо започаткування справи, і 14% взагалі не уявляють як це можна зробити.

42% випускників вузів збирається продовжити своє навчання. Щодо обраних професій, то тут спостерігається певна рівновага:

- в сфері міжнародних відносин 18%
- в юридичній сфері 16,67%
- в економічній сфері 15,67%
- інші 12,33%

Серед найпрестижніших сфер діяльності в Україні найчастіше називається фінансова сфера – 39%, на другому місці йде сфера торгівлі та малого бізнесу – 26,33%, підприємництво в сфері новітніх технологій займає третю сходинку (26%). І лише 8,33% молодих людей обрали державну працю.

На думку опитаних підприємців повинен володіти певним набором індивідуально-психологічних рис, аби впевнено та успішно вести та розвивати свій бізнес. Особливо актуальними і важливими, для нашого є такі риси як здатність до ризику, готовність до змін, здатність повести за собою та вміння вчитися на власних помилках. Оскільки підприємницька діяльність є явищем динамічним, таким що постійно змінюється і не передбачає чіткої регламентованості дій, потрібними та важливими характеристиками є рішучість, спроможність послідовно досягати мети, оптимізм та працездатність

80,33% опитаних вважають, що держава повинна забезпечувати молодій людині працевлаштування, безкоштовну освіту (57,67%), допомогу у відкритті власної справи (53%) та зменшення розмірів податків для молодіжного бізнесу (34,33%).

Щодо того, хто повинен вирішувати економічні проблеми молоді, майже половина респондентів вважають, що це турбота держави – 47,33%, 31,33% - покладаються на власні сили.

Можна зробити висновок, що молоді важко вступати в самостійне життя без допомоги держави, і молодь досить не вдоволена власним становищем у суспільстві. Про це свідчать відповіді на запитання щодо можливостей отримання роботи молоддю та людьми старшого віку:

- цінуються люди зі стажем і досвідом – 57,33%;
- молодим легше знайти роботу – 26%;
- можливості однакові – 10,33%.

В таблиці 1. наведені результати щодо дій молоді при втраті роботи. Найбільша частка опитаних готова виконувати будь-яку роботу, лише десята частина опитаних, при таких обставинах намагатиметься відкрити власну справу, що говорить про важливу роль стартового капіталу.

Таблиця 1.

Що ви будете робити, якщо залишитесь без роботи?

Влаштуюсь на будь-яку роботу	38,67%
Шукатиму роботу за спеціальністю	32,67%
Спробую відкрити власну справу	11,67%
Поїду за кордон на тимчасову роботу	9,00%
Змушений буду перекваліфікуватися	5,00%
Розраховую на допомогу батьків	2,67%
Інше	0,33%

При оцінці потенційної своєї роботи, на найвищий щабель молодь ставить високооплачувану роботу - 76%, потім ту, яка дає можливість займатися улюбленими справами – 35,67%, далі – та, яка дає можливість зробити кар'єру – 33,67%.

Дані опитування говорять про те, що молодь розраховує на власні можливості – 53,33%, і 32% на допомогу батьків та рідних, і лише 12,67% вагаються з відповіддю 2% на соціальний захист і підтримку з боку держави.

Половина респондентів (51%) відчують деяку розгубленість в сучасних економічних умовах, 17% відчують розчарування та безвихідь. Це характеризує нестабільність соціально-економічної ситуації в державі, не достатню підтримку молоді з боку держави.

Цікавими є дані опитування щодо змісту навчання: 51,33% студентів основною метою свого навчання вважають отримання хорошої роботи, 41,67% – отримати бажану спеціальність, 37,33% – хочуть стати хорошими спеціалістами, 30% вважають, що зміст навчання полягає в досягненні кращого матеріального становища.

Найактуальнішими проблемами розвитку вітчизняного молодіжного підприємництва опитані

визначили недостатність стартового капіталу – 64%, та недосконалість податкової системи України – 56%. 23% вважають, що в даних умовах немає перспектив для розвитку приватної справи, і 20 % основною причиною назвали недовіру до молоді.

Найбільш перспективними галузями для розвитку молодіжного підприємництва респонденти визначили сферу торгівлі 46% та сферу послуг 40,33%.

55,33% опитаних вважають, що слід розробити і запровадити програми надання допомоги молодим підприємцям, 50,67% – надати позики, кредити, 37,33% дотримуються думки, що необхідне надання пільгового оподаткування для молодих підприємців.

В умовах радикальних змін у нашій країні, поширення підприємництва, без сумніву, займає одне з центральних місць. Підприємництво як форма діяльності сприяє не тільки підвищенню матеріального і духовного потенціалу суспільства, не тільки створює сприятливий ґрунт для практичної реалізації здібностей і талантів, властивих будь-якому індивідові, але і веде до єднання нації, збереженню її національного духу і національної гордості. Однією з таких важливих передумов розвитку підприємницької активності в українському суспільстві є залучення потенціалу малого бізнесу. Саме малі форми підприємництва покликані зберігати і відтворювати у суспільстві вихідний дух підприємництва, пов'язаний з людською економічною ініціативою, свободою дій, ризиком можливих втрат. Усе це наголошує на важливе місце в регулюванні підприємницької активності інституційних чинників. На регіональному рівні чинниками, що сьогодні гальмують підприємницьку активність, є, передусім, корумпованість чиновників, недосконале законодавство, велика кількість контролюючих органів, ігнорування місцевою владою проблем підприємців, а також низька долученість малих форм підприємництва до різного роду програм підтримки.